

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 6Sžik/1/2018
Identifikačné číslo spisu: 1013201349
Dátum vydania rozhodnutia: 09.05.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Jozef Milučký
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:1013201349.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jozefa Milučkého a členiek senátu JUDr. Moniky Válašikovej, PhD. a JUDr. Eriky Čanádyovej v právnej veci (žalobcu) sťažovateľa: F., bytom N., J., právne zastúpený: Mgr. Stanislav Hutňan, advokát, Kominárska 2, 4, Bratislava, proti žalovanému: Ministerstvo spravodlivosti SR, Župné nám. 13, Bratislava o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 34411/2013-23-II zo dňa 30.05.2013, v konaní o kasačnej sťažnosti sťažovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 5S/181/13-73 zo dňa 20.06.2017, takto

rozhodol:

I. Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 5S/181/13-73 zo dňa 20.06.2017 zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.

II. Najvyšší súd Slovenskej republiky návrh sťažovateľa na prerušenie konania zamietla.

Odôvodnenie

I.

Konanie pred správnym súdom

1. Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Bratislave (ďalej aj „krajský súd“ alebo „správny súd“) podľa ust. § 190 zákona č. 162/2015 Z. z. Správneho súdneho poriadku (ďalej len „SSP“) zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania a následne zrušenia rozhodnutia žalovaného č. 34411/2013-23-II zo dňa 30.05.2013.

2. Krajský súd uviedol, že žalobca v žalobe trval na tom, že ním požadované informácie mu mali byť žalovaným sprístupnené bez všetkého a z obsahu žaloby nevyplýva akákoľvek polemika týkajúca sa rozlišovania medzi nesprístupnením, či možnosťou obmedziť sprístupnenie, vyplývajúce z ustanovenia § 11 ods. 1 písm. d) zákona č. 211/2000 Z. z. Keďže konanie pred súdom tretej časti prvej hlavy SSP je ovládané koncentračnou zásadou, súd žalobou napadnuté rozhodnutie preskúmava len v kontexte a rozsahu uplatnených žalobných námietok a odpovedá len na to, na čo bol žalobcom v žalobe dotazovaný. Preto súd preskúmané rozhodnutie žalovaného posudzoval len z hľadiska toho, či

zodpovedalo dikcii ustanovenia § 11 ods. 1 písm. d), a teda či bolo (v rozsahu žalobných dôvodov) vydané v súlade so zákonom.

3. Keďže však žalobca trval na tom, že mu mali byť sprístupnené dokumenty (informácie) v celom rozsahu a namietal, že žalovaný vec nesprávne právne posúdil, pričom svoje rozhodnutie nemal opierať o ustanovenie § 11 ods. 1 písm. d) zákona č. 211/2000 Z. z., ale mal aplikovať priamo ústavu a Dohovor, krajský súd posúdil rozhodnutie žalovaného z týchto namietaných hľadísk.

4. Krajský súd uviedol, že nemôže súhlasiť s tvrdením žalobcu, že pre daný prípad nemožno vychádzať z čl. 10 ods. 2 Dohovoru chrániaceho autoritu a nestrannosť rozhodovania súdnej moci. Nemožno sa stotožniť s argumentáciou žalobcu, že právo na informácie je Dohovorom garantované užšie a ním požadované informácie mu boli nesprístupnené z dôvodu, ktorý sa nachádza v čl. 26 ods. 4 ústavy. Správny súd sa nestotožnil s názorom žalobcu, že ustanovenie § 11 ods. 1 písm. d) zákona č. 211/2000 Z. z. je nesúladne s ústavou a Dohovorom, ani že právo na informácie sa v tomto ustanovení obmedzuje s predpismi vyššej právnej sily rozporným spôsobom. Pripomenul, že tak Dohovor ako aj ústava vymedzuje základné práva a slobody rámcovo, pričom ich právny režim je špecifikovaný v zákone (napr. zákon č. 211/2000 Z. z.).

5. Správny súd sa stotožnil so žalovaným, že zákonodarca upravil obmedzenie prístupu k informáciám i princíp prevažujúceho verejného záujmu pri informáciách, ktoré sa síce dotýkajú rozhodovacej činnosti súdu, ale napriek tomu nevzhladol dôvody, pre ktoré je možné úplne vylúčiť prístup verejnosti k nim. Zákonodarca nevzhladol ústavné limity pre obmedzenie prístupu k informáciám pri informáciách sprístupňovaných podľa osobitného predpisu, rozhodnutiach policajta v prípravnom konaní a pri informáciách o vznesení obvinenia vrátane opisu skutku. Ústavný súd nevyslovil nesúlad uvedeného ustanovenia s ústavou, a preto platí, že toto ustanovenie je súladné s ústavou a prípustným spôsobom upravuje obmedzenie prístupu k informáciám. Nebolo preto potrebné odkloniť sa od znenia zákona a postup žalobcu (v rozsahu žalobných dôvodov) nebol nedôvodný. Pokiaľ žalobca tiež namietal, že v danom prípade mal žalovaný vykladať zákon č. 211/2000 Z. z. a jeho ustanovenie § 11 ods. 1 písm. d) ústavne konformným spôsobom, správny súd poukázal na to, že žalobca v tejto námietke svoju alternatívu výkladu zákona č. 211/2000 Z. z. neposkytol.

6. Správny súd ďalej uviedol, že predmetom posúdenia na základe žaloby žalobcu nebolo rozhodnutie žalovaného z hľadiska rozlíšenia dôvodov pre nesprístupnenie celej informácie alebo len jej časti. I keď zákonodarca obmedzuje právo na informácie týkajúce sa rozhodovacej činnosti súdu vrátane medzinárodných súdnych orgánov, je na povinnej osobe, aby zohľadnila ústavnú požiadavku, že právo na informácie ako základné právo je možné obmedziť, len ak je to nevyhnutné. Povinná osoba podrobí požadovanú informáciu testu proporcionality a uváži podľa okolností prípadu, či má verejnosť právo na konkrétnu informáciu - či prevažuje právo na sprístupnenie informácie, alebo prevažuje iná ústavná hodnota (verejný záujem na ochrane informácií z dôvodu ochrany súkromia, verejného poriadku, bezpečnosti štátu, atď.). Žalobca neproporčnosť nesprístupnenia informácií nenamietal.

7. Žalobca namietal nepreskúmateľnosť napadnutého rozhodnutia pre nedostatok dôvodov. Právna bezchybnosť rozhodnutia akéhokoľvek správneho orgánu, teda i žalovaného, spočíva v tom, že je vydané v písomnej forme, príslušným orgánom, v súlade so zákonmi a ostatnými právnymi predpismi, vychádza zo spoľahlivo zisteného stavu veci, obsahuje náležitosti určené všeobecnou právnou úpravou správneho konania i náležitosti ustanovené osobitnými právnymi predpismi. Odôvodnenie zahŕňa a hodnotí všetky skutočnosti, ktoré boli podkladom pre výrok rozhodnutia, podáva celkový prehľad o priebehu konania, reaguje na pripomienky, návrhy a vyjadrenia účastníkov konania. Medzi výrokom a odôvodnením musí byť logická zhoda. Odôvodnenie musí byť presvedčivé. Právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia zodpovedá ústavnému i zákonnému rámcu. Nevyžaduje sa síce, aby na každú zistenú skutočnosť alebo každý argument účastníka konania bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o skutočnosť alebo argument, ktoré sú pre rozhodnutie podstatné, musí sa s nimi správny orgán v dôvodoch rozhodnutia vysporiadať.

8. Osoby dotknuté rozhodnutím správneho orgánu majú právo na také odôvodnenie rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom konania. Absenciu dôvodov v rozhodnutí, na základe ktorých orgán verejnej moci vo veci rozhodol, je treba považovať za prejav arbitrárnosti znamenajúci porušenie ústavou garantovaného základného práva. S uvedeným právom je v rozpore absencia dôvodov rozhodnutia, extrémny nesúlad medzi právnymi závermi a skutkovými zisteniami, prípadne len všeobecné súhrnné zistenia bez špecifikácie a vyhodnotenia jednotlivých dôkazov, z ktorých mali byť tieto zistenia vyvedené, alebo situácia, kedy právne závery zo skutkových zistení v žiadnej novej interpretácii nevyplývajú. Absencia takéhoto odôvodnenia má za následok nepreskúmateľnosť rozhodnutia. Osobe dotknutej takýmto rozhodnutím je tým odňatá možnosť skutkovo či právne argumentovať proti záverom rozhodnutia.

9. Správny súd zastával názor, že odôvodnenie rozhodnutia žalovaného poskytuje dostatočný základ na jeho vecné preskúmanie. Pri akomkoľvek rozhodnutí možno polemizovať o jeho odbornej úrovni, či správny orgán mohol svoje argumenty vysvetliť podrobnejšie, alebo sa precíznejšie vysporiadať s tvrdeniami účastníka konania, ktoré možno považovať za právne významné. Súd však hodnotí preskúmateľnosť rozhodnutia správneho orgánu len v miere jeho minimálnej argumentačnej kvality a interpretačnej schopnosti, na základe akých logických úsudkov a zvážení všetkých dôkazov správny orgán vydal meritórne rozhodnutie. Skutočnosti, ku ktorým správny orgán dospel na základe voľnej úvahy, treba v rozhodnutí dostatočne odôvodniť, aby bolo zrejmé, čo bolo podkladom rozhodnutia, ako sa vyhodnotili vykonané dôkazy, ako aj hodnotenie týchto dôkazov. V tejto svojej povinnosti je správny orgán limitovaný len všeobecnými vymedzeniami zákonných podmienok, ktoré predstavujú hranicu voľnej úvahy. Pre súd je rozhodujúce, či rozhodnutie vydané na základe zákonom povolenej úvahy nevybočilo z medzí a hľadísk ustanovených zákonom. V danom prípade nemožno, podľa názoru správneho súdu, konštatovať nezákonnosť rozhodnutia. Podľa názoru krajského súdu námietky žalobcu sú podrobne opísané v napadnutom rozhodnutí, žalovaný sa nimi zaoberal a v rozhodnutí zrozumiteľne a preskúmateľne vysporiadal. Je zrejmé, na základe čoho dospel žalovaný k právnemu záveru vo svojom rozhodnutí a z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia uvedené podľa názoru správneho súdu jednoznačne vyplývajú.

10. Pokiaľ ide o polemiku žalobcu týkajúcu sa záväznosti Dohovoru a prameňov práva EÚ, krajský súd uviedol, že Dohovor ako medzinárodný Slovenskou republikou ratifikovaný medzinárodný akt je záväzný aj pre orgány verejnej moci SR, o čom niet pochýb. Jeho ustanovenia týkajúce sa konania pred ESĽP sa však na daný prípad nedajú aplikovať, týkajú sa ESĽP.

11. Pokiaľ žalobca poukázal na čl. 40 ods. 2 Dohovoru, že spisy uložené u tajomníka súdu (ESĽP) sú prístupné verejnosti, pokiaľ predseda súdu nerozhodne inak, krajský súd k tomuto uviedol, že z dikcie tohto ustanovenia vyplýva povinnosť ESĽP, ale neznamená to, že zaväzuje aj iný orgán vrátane orgánov členského štátu. Mimo to ustanovenie čl. 40 Dohovoru neukladá sprístupniť informáciu automaticky, o sprístupnení rozhoduje predseda súdu.

12. Správny súd sa stotožnil s názorom žalobcu, že rozsudok ESĽP vo veci Társaság a Szabadságjogokért v. Maďarsko je analogickým prípadom k posudzovanej veci, avšak po preštudovaní uvedeného rozhodnutia konštatoval, že v ňom ESĽP kladie skôr dôraz na povinnosť štátu vo veciach slobody tlače, a to eliminovať prekážky pre novinársku činnosť tam, kde vo veciach verejného záujmu existujú len z dôvodu informačného monopolu orgánov verejnej moci a nevyplýva z neho, že by sa bez všetkého mali sprístupňovať všetky informácie týkajúce sa rozhodovacej činnosti súdov. Z uvedeného rozsudku ESĽP nie je zrejмый rozpor ustanovenia § 11 ods. 1 písm. d) zákona č. 211/2000 Z. z. s právom EÚ, a preto krajský súd argumentom žalobcu z tohto hľadiska nemohol dať za pravdu.

13. S poukazom na vyššie uvedené Krajský súd v Bratislave dospel k záveru, že v rozhodnutí a v postupe žalovaného nebola zistená taká vada, ktorá by mala vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia, a preto žalobu podľa § 190 SSP zamietol.

14. O náhrade trov konania Krajský súd v Bratislave rozhodol s prihliadnutím na ust. § 167 SSP a

nepriznal žalobcovi právo na náhradu trov konania, pretože nemal v konaní úspech.

II.

Kasačná sťažnosť

15. Proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave podal žalobca v postavení sťažovateľa (ďalej aj ako „sťažovateľ“) dňa 07.09.2017 kasačnú sťažnosť, v ktorej namietal hlavne odôvodnenie rozsudku, keď vytýkal správne súdu, že tento prezval a prekopíroval odôvodnenie rozsudku senátu 2S, vo veci rozsudku sp. zn. 2S/169/2013 z 28.01.2015, vrátane častí odôvodnenia, ktoré sa tejto právnej veci vôbec netýkali a ktoré žalobca ani žalovaný netvrdili. Odôvodnenie rozsudku krajského súdu teda sťažovateľ považoval za zmätočné a nedostatočne odôvodnené.

16. Mal za to, že rozsudok vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a súd sa v danom prípade odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu, keď nesprávne a nezrozumiteľne, ako aj ústavne nekonformným spôsobom interpretoval pojem „rozhodovacia činnosť súdu“ a ďalej, keď nesprávne a nezrozumiteľne interpretoval rozsudok ESĽP vo veci Társaság a Szabadságjogokért v. Maďarsko.

17. Sťažovateľ uviedol, že považuje za potrebné zdôrazniť, že pri posudzovaní žalobcovej kasačnej sťažnosti je na účely ust. § 11 ods. 1 písm. d) zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej aj ako „zákon č. 211/2000 Z. z.“, „zákon o slobode informácií“, „ZSI“) nevyhnutné dôrazne odlišovať medzi prístupom k informáciám týkajúcim sa rozhodovacej činnosti vnútroštátnych súdov a prístupom k informáciám týkajúcim sa rozhodovacej činnosti medzinárodných súdnych orgánov.

18. Sťažovateľ mal za to, že základné informácie týkajúce sa rozhodovacej činnosti Súdneho dvora EÚ, vrátane informácií o prebiehajúcich konaniach, sú dostupné každému v sídle Súdneho dvora EÚ a jednotlivé dokumenty zasielané Súdnemu dvoru EÚ sú dostupné verejnosti, teda nielen účastníkom konania, po právoplatnom ukončení veci na základe nariadenia č. 1049/2001 a sú sprístupňované aj priamo Súdnym dvorom EÚ. Informácie týkajúce sa rozhodovacej činnosti ESĽP súd verejne prístupné každému v sídle ESĽP už počas prebiehajúceho konania, ibaže prezident príslušnej komory ESĽP rozhodne o konkrétnom dokumente inak.

19. Z toho dôvodu preto podľa názoru sťažovateľa rozsudok vychádza z nesprávneho právneho posúdenia v časti, ktorá sa týka výkladu a aplikácie pojmu „rozhodovacia činnosť súdu“, nakoľko sa na žalobcov prípad v tejto časti súd odklonil od rozhodovacej praxe kasačného súdu, keďže interpretoval ust. § 11 ods. 1 písm. d) ZSI ústavne nekonformným spôsobom a v priamom rozpore s ustálenou judikatúrou Najvyššieho súdu SR.

20. Sťažovateľ upozornil kasačný súd, že požadoval od žalovaného informácie z právoplatne ukončeného konania, ktoré boli verejne dostupné každému na základe práva EÚ, ako aj českého zákona o slobode informácií.

21. Sťažovateľ mal za to, že rozsudkom krajský súd zamedzil žalobcovi prístup k informáciám, ktoré by inak získal, ak by sa obrátil so žiadosťou o prístup k dokumentom podľa nariadenia č. 1049/2001 na Európsku komisiu. Obmedzil tak žalobcovi prístup k informáciám, ktoré by žalobca získal, ak by sa obrátil na príslušný orgán so žiadosťou o sprístupnenie informácie podľa českého zákona o slobode informácií.

22. Sťažovateľ požiadal kasačný súd, aby prerušil konanie a postúpil Ústavnému súdu SR návrh na zaujatie stanoviska o súlade s ust. § 11 ods. 1 písm. d) ZSI s čl. 26 ods. 4 Ústavy SR, čl. 13 ods. 4 Ústavy SR (prípadne s inými článkami Ústavy SR) a s čl. 19 ods. 3 Paktu.

23. Navrhol, aby kasačný súd zmenil rozsudok správneho súdu tak, že rozhodnutie žalovaného č.

34411/2013-23-II zo dňa 30.05.2013, ako aj rozhodnutie žalovaného č. 311/2013-34-I zo dňa 02.05.2013 zruší a vec vráti žalovanému na nové konanie. Rovnako požadoval náhradu trov súdneho konania.

24. Žalovaný sa ku kasačnej sťažnosti nevyjadril.

III.

Konanie na kasačnom súde

25. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd kasačný (ďalej aj „kasačný súd“) (§ 438 ods. 2 SSP) po zistení, že kasačnú sťažnosť podal včas účastník konania zastúpený v súlade s ust. § 449 ods. 1 SSP, bez nariadenia pojednávania podľa ust. § 445 SSP preskúmal vec a dospel k záveru, že kasačná sťažnosť je dôvodná.

26. Najvyšší súd SR ako príslušný súd podľa ust. § 11 písm. g) SSP prejednal vec bez nariadenia pojednávania podľa ust. § 455 SSP s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli súdu a internetovej stránke Najvyššieho súdu SR www.nsud.sk podľa § 137 ods. 4 SSP v spojení s ust. § 452 ods. 1 SSP.

27. Predmetom kasačnej sťažnosti bol rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 5S/181/13-73 zo dňa 20.06.2017, ktorým Krajský súd v Bratislave podľa ust. § 190 SSP zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania a následne zrušenia rozhodnutia žalovaného č. 34411/2013-23-II zo dňa 30.05.2013.

28. Z obsahu administratívneho spisu kasačný súd zistil, že dňa 28.04.2013 bola Ministerstvu spravodlivosti SR elektronickou formou doručená žiadosť o sprístupnenie informácie, ktorou sa žiadateľ H. T. H., S. dožadoval sprístupnenie nasledovných informácií, cit.: „Dovoľujem si Vás požiadať o zaslanie písomným pripomienok Slovenskej republiky v prejudiciálnom konaní C-496/12 Spoločenstvo vlastníkov bytov MYJAVA.“

29. Ministerstvo po posúdení obsahu žiadosti dospelo k právnomu názoru, že žiadosti nie je možné vyhovieť v celom rozsahu, nakoľko požadované informácie sa týkajú rozhodovacej činnosti Súdneho dvora EÚ ako medzinárodného súdneho orgánu a vo vzťahu k týmto informáciám stanovuje § 11 ods. 1 písm. d) zákona č. 211/2000 Z. z. obmedzenie ich sprístupnenia, resp. ich nesprístupnenie, pokiaľ nejde o informácie, ktoré sa sprístupňujú podľa osobitných predpisov (§ 82a ods. 5 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a § 55m ods. 5 zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení zákona č. 220/2011 Z. z.). Z tohto dôvodu Ministerstvo spravodlivosti SR, právny odbor vydalo prvostupňové rozhodnutie č. 311/2013-34-I zo dňa 02.05.2013, ktorým požadované informácie v celom rozsahu nesprístupnilo.

30. Proti tomuto rozhodnutiu žalobca podal rozklad, o ktorom bolo rozhodnuté preskúmaným rozhodnutím žalovaného č. 34411/2013-23-II zo dňa 30.05.2013 tak, že rozklad bol zamietnutý a vyššie špecifikované prvostupňové rozhodnutie bolo potvrdené.

31. Z odôvodnenia preskúmaného rozhodnutia vyplýva, že ministerstvo dospelo k záveru, že požadovaná informácia sa nepochybne týka rozhodovacej činnosti Súdneho dvora EÚ ako medzinárodného súdneho orgánu a vo vzťahu k týmto informáciám stanovuje § 11 ods. 1 písm. d) zákona o slobode informácií obmedzenie ich sprístupnenia. Druhostupňový správny orgán, rovnako ako prvostupňový správny orgán, dospel k záveru, že postup prvostupňového správneho orgánu pri nesprístupnení požadovanej informácie bol správny a v celom rozsahu sa stotožnil aj s odôvodnením prvostupňového rozhodnutia.

IV.

Právne predpisy, právne názory kasačného súdu

32. V správnom súdnictve poskytuje správny súd ochranu právam alebo právom chráneným záujmom fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy a rozhoduje v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom. Každý kto tvrdí, že jeho práva alebo právom chránené záujmy boli porušené alebo priamo dotknuté rozhodnutím orgánu verejnej správy, opatrením orgánu verejnej správy, nečinnosťou orgánu verejnej správy alebo iným zásahom orgánu verejnej správy sa môže za podmienok ustanovených týmto zákonom domáhať ochrany na správnom súde (§ 2 ods. 1, ods. 2 SSP).

33. Správne sudy v správnom súdnictve preskúmajú na základe žalôb zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy, opatrení orgánov verejnej správy a iných zásahov orgánov verejnej správy, poskytujú ochranu pred nečinnosťou orgánov verejnej správy a rozhodujú v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom (§ 6 ods. 1 SSP).

34. Úlohou správneho súdu pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia a postupu správneho orgánu je posudzovať, či správny orgán vecne príslušný na konanie si zadovážil dostatok skutkových podkladov pre vydanie rozhodnutia, či zistil vo veci skutočný stav, či konal v súčinnosti s účastníkmi konania, či rozhodnutie bolo vydané v súlade so zákonmi a inými právnymi predpismi a či obsahovalo zákonom predpísané náležitosti, teda či rozhodnutie správneho orgánu bolo vydané v súlade s hmotnoprávnymi ako aj procesnoprávnymi predpismi.

35. Zákonnosť rozhodnutia správneho orgánu je podmienená zákonnosťou postupu správneho orgánu predchádzajúceho vydaniu napadnutého rozhodnutia. V rámci správneho prieskumu súd teda skúma aj procesné pochybenia správneho orgánu namietané v žalobe, či uvedené procesné pochybenie správneho orgánu je takou vadou konania pred správnym orgánom, ktorá mohla mať vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia.

36. Kasačný súd preskúmal rozsudok správneho súdu, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, skúmal aj napadnuté rozhodnutie žalovaného správneho orgánu a konanie mu predchádzajúce, a to najmä z toho pohľadu, či sa krajský súd vysporiadal so všetkými zásadnými námietkami uvedenými v žalobe, a z takto vymedzeného rozsahu či správne posúdil zákonnosť a správnosť napadnutého rozhodnutia žalovaného správneho orgánu.

37. Kasačný súd konštatuje, že v posudzovanej veci sťažovateľ požadoval sprístupnenie informácie, týkajúcej sa písomným pripomienok Slovenskej republiky v prejudiciálnom konaní C-496/12 Spoločenstvo vlastníkov bytov MYJAVA, adresované Európskemu súdu pre ľudské práva v Štrasburgu.

38. Podľa ust. § 11 ods. 1 písm. d) zákona č. 211/2000 Z. z. v znení účinnom ku dňu 02.05.2013 povinná osoba obmedzí sprístupnenie informácie alebo informáciu nesprístupní, ak sa týka rozhodovacej činnosti súdu vrátane medzinárodných súdnych orgánov alebo orgánu činného v trestnom konaní okrem informácie, ktorá sa sprístupňuje podľa osobitného predpisu, rozhodnutia policajta v prípravnom konaní podľa druhej časti druhej hlavy piateho dielu Trestného poriadku a informácie o vznesení obvinenia vrátane opisu skutku, ak ich sprístupnenie nezakazuje zákon alebo ak ich sprístupnenie neohrozuje práva a právom chránené záujmy.

39. V zmysle vyššie uvedeného ustanovenia sa teda nesprístupňujú informácie, ktoré sa týkajú rozhodovacej činnosti súdu. Informácia má takúto kvalitu v zásade iba počas súdneho konania až do právoplatného skončenia veci. V súdnej terminológii sa takýto predmet konania označuje ako „živá vec“. Ide o historický princíp. Priebeh konania je ovládaný procesnými zásadami bezprostrednosti a priamosti, a preto si konajúci súd vždy obstaráva základ a vytvára úsudok pre svoje rozhodnutie iba na základe informácií, ktoré vyjdú najavo iba pred ním. Až do právoplatného skončenia súdneho konania má verejnosť pasívny prístup k informáciám prostredníctvom účasti na súdnych pojednávaniach. Cieľom tohto ustanovenia je garantovať nezávislosť súdnictva a vylúčiť tým „paralelný priebeh súdneho procesu na verejnosti“. Verejnosť má prístup k informáciám zabezpečený prístupom do súdnych budov a na

pojednávaniach. Rozsudky sa vyhlasujú verejne. Ide o všeobecné princípy, ktorými sa spravujú nielen národné sudy, ale aj Súdny dvor EÚ.

40. Podľa § 12 zákona č. 211/2000 Z. z. všetky obmedzenia práva na informácie vykonáva povinná osoba tak, že sprístupní požadované informácie vrátane sprievodných informácií po vylúčení tých informácií, pri ktorých to ustanovuje zákon. Oprávnenie odmietnuť sprístupnenie informácie trvá iba dovtedy, kým trvá dôvod nesprístupnenia.

41. V kasačnej sťažnosti sťažovateľ v jednom zo svojich sťažnostných dôvodov namietal a poukázal na tú skutočnosť, že sťažovateľom požadované informácie sa týkajú právoplatne skončenej veci a boli dostupné každému, nielen účastníkom konania. S touto námietkou sťažovateľa, že ide o „neživú vec“ sa kasačný súd nestotožňuje. Podľa názoru kasačného súdu v danom prípade nešlo o uzavretú a skončenú vec. Podľa ust. § 135 ods. 1 SSP je na rozhodnutie správneho súdu rozhodujúci stav v čase právoplatnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy alebo v čase vydania opatrenia orgánu verejnej správy. Vec C-496/12 bola ukončená dňa 25.06.2013, kedy predseda Súdneho dvora vo veci C-496/12 nariadil výmaz predmetnej veci z Registra Súdneho dvora (keďže Krajský súd v Prešove informoval Súdny dvor listom zo dňa 27.05.2013, doručeným do kancelárie Súdneho dvora 04.06.2013, že svoj návrh na začatie prejudiciálneho konania berie späť).

42. K námietke sťažovateľa ohľadom nesprávneho právneho posúdenia veci kasačný súd udáva, že s touto je možné súhlasiť. Aj keď rozhodnutie žalovaného o nesprístupnení informácie vychádza primárne z ust. § 11 ods. 1 písm. d) zákona č. 211/2000 Z. z., malo by sa zakladať aj na ústavnom dôvode, ktorým možno na základe čl. 26 ods. 4 Ústavy SR obmedziť sprístupnenie informácií. Tento ústavně-konformný výklad vyplýva z čl. 152 ods. 4 Ústavy SR.

43. Podľa čl. 26 ods. 4 Ústavy SR slobodu prejavu a právo vyhľadávať a šíriť informácie možno obmedziť zákonom, ak ide o opatrenia v demokratickej spoločnosti nevyhnutné na ochranu práv a slobôd iných, bezpečnosť štátu, verejného poriadku, ochranu verejného zdravia a mravnosti.

44. Podľa čl. 152 ods. 4 Ústavy SR výklad a uplatňovanie ústavných zákonov, zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov musí byť v súlade s touto ústavou.

45. V zmysle uvedeného mal žalovaný povinnosť pri rozhodovaní o nesprístupnení informácií vychádzať nielen zo samotného ust. § 11 ods. 1 písm. d) ZSI, ale z jeho ústavně-konformného výkladu v spojitosti s čl. 26 ods. 4 Ústavy SR.

46. Na základe toho teda žalovaný bol povinný aplikovať tzv. test proporcionality v súvislosti s rozhodnutím o nesprístupnení informácií. Test proporcionality sa vo všeobecnosti skladá zo štyroch subtestov - test legality, test vhodnosti, test nevyhnutnosti, test primeranosti, ktoré musia byť splnené kumulatívne.

47. V danom prípade nebol splnený test nevyhnutnosti (potrebnosti), v ktorom sa zisťuje, či v daných okolnostiach neexistovali menej drastické, či šetrnejšie prostriedky ako obmedziť základné práva tak, aby sa účel obmedzenia podarilo ešte naplniť. Subtest spočíva v tom, že právna forma nemá obmedzovať základné práva a slobody viac, než je nevyhnutné na dosiahnutie cieľa. Povedané inými slovami, skúma sa efektívnosť účelu obmedzenia základných práv a slobôd, resp. či verejný záujem alebo práva tretích osôb naozaj vyžadujú takú ingerenciu zo strany štátu, pričom najdôležitejším zistením je, či neexistuje iný prostriedok, ktorý by menej zasahoval do práv a slobôd a zároveň by rovnako efektívne naplnil účel obmedzenia. V rámci tohto subtestu sa teda žalovaný mal zaoberať možnosťou či neexistujú nejaké iné možnosti, ktorými by požadované informácie sprístupnil a zároveň by chránil ústavnú hodnotu (verejný záujem na ochrane informácií verejného poriadku, bezpečnosti štátu a pod.). Teda pred samotným rozhodnutím o nesprístupnení informácií, ktoré je zásahom do práva na sprístupnenie informácií je potrebné zvážiť, či existuje iný prostriedok, ktorý by rovnako chránil uvedenú ústavnú hodnotu, ale zároveň by aj sprístupnil žiadané informácie.

48. V tomto prípade sa nazdávame, že žalovaný mohol žalobcovi sprístupniť aspoň časť uvedených dokumentov, ak nie dokument celý. Je nelogické domnievať sa, že celý text podaní, ktoré boli predmetom žiadosti o sprístupnenie informácií, sú takého charakteru, že ich sprístupniť nebolo možné... (bližšie pozri uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Sžo/161/2015 zo dňa 08.08.2017).

49. Za dôvodnú považoval kasačný súd aj námietku sťažovateľa, ktorý namietal rozsudok Krajského súdu v Bratislave aj z dôvodu tých vád, že prevzal a prekópiroval odôvodnenie rozsudku iného senátu v inej veci (ktoré bolo medzičasom zrušené). Dôvodom toho, že s touto námietkou je možné sa stotožniť je aj skutočnosť, že súd svoje argumenty opiera aj o časť odôvodnenia, ktorá prejednáva úplne iné právne veci a v tejto časti sa rozhodnutie prejednávanej právnej veci vôbec netýka.

50. Taktiež je možné súhlasiť s námietkou, že krajský súd sa v rozsudku vôbec nevysporiadal so skutočnosťou, že obdobné informácie sú verejne dostupné podľa práva EÚ (čl. 22 ods. 1 rokovacieho poriadku ESD) a sú dostupné napr. aj na základe obdobných právnych predpisov iného štátu, konkrétne českého zákona o slobode informácií.

51. Možné je súhlasiť aj s námietkou sťažovateľa, že súd sa nevysporiadal s nálezmi Ústavného súdu SR sp. zn. PL. ÚS 15/98 a PL. ÚS 1/09, ktoré stanovili ústavno-právne požiadavky výkladu a aplikácie ZSI.

52. Podľa ust. § 139 ods. 2, ods. 3 SSP v odôvodnení rozsudku uvedie správny súd stručný priebeh administratívneho konania, stručné zhrnutie napadnutého rozhodnutia, podstatné zhrnutie argumentov žalobcu a vyjadrenia žalovaného, prípadne ďalších účastníkov, osôb zúčastnených na konaní a zainteresovanej verejnosti, posúdenie podstatných skutkových tvrdení a právnych argumentov, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Ak správny súd zruší rozhodnutie orgánu verejnej správy a vráti mu vec na ďalšie konanie, je povinný v odôvodnení rozsudku uviesť aj to, ako má orgán verejnej správy vo veci ďalej postupovať. Správny súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

53. Ak sa správny súd odkloní od ustálenej rozhodovacej praxe, odôvodnenie rozsudku obsahuje aj dôkladné odôvodnenie tohto odklonu.

54. Podstata základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 Ústavy SR spočíva v tom, že každý sa môže domáhať ochrany svojich práv na nezávislom a nestrannom súde. Tomuto právu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola právu, ktorého porušenie sa namieta, poskytnutá ochrana v medziach zákonov. Výkladať a aplikovať zákony je v právomoci všeobecných súdov, pričom tento výklad nesmie byť arbitrárny a musí byť náležite odôvodnený. Rozhodnutie súdu musí byť odôvodnené a musí byť z neho dostatočne zrejmé, na základe čoho súd dospel k svojmu rozhodnutiu. Aj keď nie je nevyhnutné, aby sa súd vysporiadal s úplne všetkými argumentami účastníkov, vyjadrenie, ktoré bolo akceptované a malo rozhodujúci vplyv na výsledok sporu, musí byť zdôvodnené jasne a nepochybné.

55. Kasačný súd konštatuje, že krajský súd pri odôvodňovaní napadnutého rozsudku nepostupoval v zmysle vyššie uvedených zákonných pravidiel.

56. Najdôležitejšou časťou odôvodnenia rozsudku je právny názor konajúceho súdu, ktorý odôvodňuje výrok a umožňuje každému pochopiť, prečo konajúci súd vo veci rozhodol tak, ako rozhodol. Ako vyplýva z uvedeného odôvodnenia napadnutého rozsudku nemožno považovať za určité a zrozumiteľné a tým aj presvedčivé, ale naopak odôvodnenie rozsudku je zmätočné, pričom krajský súd nedal konkrétne odpovede na podstatné námietky žalobcu. Takýmto postupom krajský súd porušil právo žalobcu na spravodlivé súdne konanie a v konečnom dôsledku mu odňal právo konať pred súdom.

57. Podľa ust. § 462 ods. 1 SSP ak kasačný súd po preskúmaní zistí dôvodnosť kasačnej sťažnosti, rozhodne o zrušení napadnutého rozhodnutia a podľa povahy vráti vec krajskému súdu na ďalšie konanie alebo konanie zastaví, prípadne vec postúpi orgánu, do ktorého pôsobnosti patrí.

58. Najvyšší súd SR na základe vyššie uvedených skutočností napadnutý rozsudok Krajského súdu v Bratislave podľa ust. § 462 ods. 1 SSP zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. V ďalšom konaní je krajský súd viazaný právnym názorom kasačného súdu, vysloveným v tomto rozhodnutí (§ 469 SSP).

59. Pre úplnosť v súvislosti s vyššie uvedeným právnym názorom kasačný súd upozorňuje aj na rozhodovaciu činnosť Najvyššieho súdu SR v ostatných obdobných veciach napr. sp. zn. 5Sžo/160/2015, 3Sžo/259/2015, 6Sžo/92/2015.

60. V kasačnej sťažnosti žalobca požiadal kasačný súd o prerušenie konania a postúpenie veci Ústavnému súdu SR s návrhom na zaujatie stanoviska o súlade ust. § 11 ods. 1 písm. d) ZSI s čl. 26 ods. 4 Ústavy SR, čl. 13 ods. 4 Ústavy SR, prípadne s inými článkami Ústavy SR a s čl. 19 ods. 3 Paktu.

61. Kasačný súd návrh na prerušenie konania sťažovateľa podľa § 100 SSP uvádza, že nie sú splnené podmienky, aby bola vec predložená ústavnému súdu s návrhom na začatie konania o súlade právnych predpisov. Tento návrh sťažovateľa nepovažuje kasačný súd za dôvodný.

62. K povinnosti prerušiť konanie konajúcim súdom z dôvodu podania návrhu na vyslovenie nesúladu právnych predpisov kasačný súd odkazuje na rozsudok Najvyššieho súdu SR zo dňa 22.06.1996, sp. zn. 2Cdo/46/96, ktorý je aj napriek zmene právnej úpravy aplikovateľný, podľa ktorého: „...Prerušiť konanie podľa druhej vety ust. § 109 ods. 1 písm. b) OSP možno vtedy, ak k záveru, že všeobecne záväzný právny predpis, ktorý sa týka veci je v rozpore s ústavou, so zákonom alebo medzinárodnou zmluvou, ktorou je Slovenská republika viazaná - dospel súdu a nie účastník konania.“

63. Ústava v čl. 144 ods. 2, na ktorý nadväzuje § 100 SSP /pôvodne 101 ods. 1 písm. b) OSP/, ukladá súdu povinnosť prerušiť konanie len v prípade, že sa domnieva, že iný právny predpis odporuje zákonu. Súd takto potom postupuje len vtedy, ak dospeje k názoru svedčiacemu o existencii naznačeného rozporu. Pokiaľ tento súd rozpor zákona s ústavou alebo iným zákonom, či medzinárodnou zmluvou, ktorou je Slovenská republika viazaná, nezistí, konanie nepreruší.

64. O trovách kasačného konania rozhodne podľa ust. § 467 ods. 3 SSP Krajský súd v Bratislave podľa ust. § 175 ods. 2 SSP v spojení s § 167 SSP samostatným uznesením.

65. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky jednomyseľne pomerom hlasov 3 : 0 (§ 139 ods. 4 SSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.